

Sprawozdanie z działalności Komisji Księgi Stadnej koni rasy śląskiej w latach 2018 – 2024

Skład Komisji

Komisja Księgi Stadnej Koni rasy śląskiej została powołana w 2018 roku i po ukonstytuowaniu pracowała w składzie: Janusz Lawin (przewodniczący), Beata Kapica, Katarzyna Komandera, Paulina Peckiel, Paweł Mazurek, Grzegorz Świątek, Maciej Wyszomirski.

W 2022 roku z prac w Komisji zrezygnowała Katarzyna Komandera. Na jej miejsce Zarząd PZHK powołał Rafała Freja.

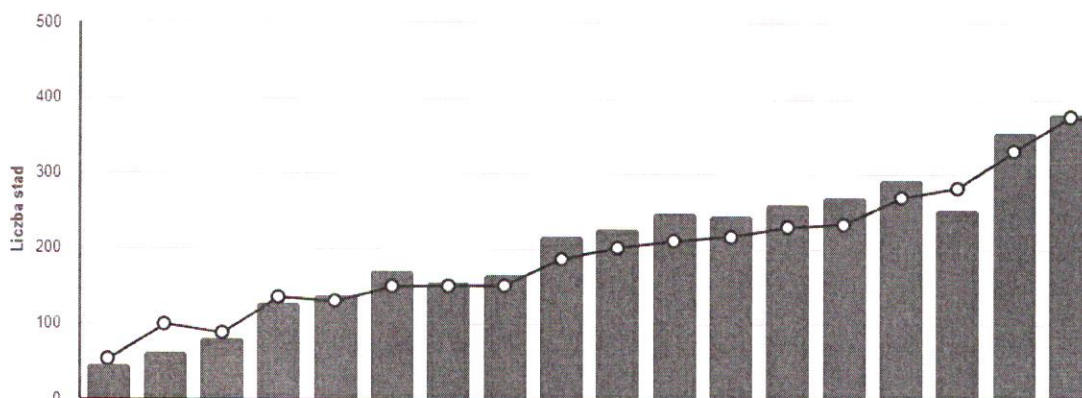
Omówienie sytuacji w rasie śląskiej

Komisja spotykała się wielokrotnie — zarówno na zebraniach w pełnym składzie, jak też przy okazji prób dzielności klaczy i ogierów, czempionatu młodzieżowego i wielu wystaw hodowlanych.

Liczba klaczy hodowlanych od roku 2018 wykazuje tendencję wzrostową. Dotyczy to także klaczy objętych Programem Ochrony Zasobów Genetycznych przy średniej liczbie klaczy w stadzie 3,9 szt.

Konie śląskie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stada	46	62	81	129	138	172	156	167	217	227	249	246	261	270	293	254	358
Klacze	209	394	349	539	520	598	603	604	748	807	843	867	915	932	1075	1126	1321

Liczba klaczy w hodowli systematycznie wzrasta, aby w roku 2023 osiągnąć poziom 2672 szt. (klacze wpisane do księgi głównej i wstępnej)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kl.G	1.421	1.492	1.608	1.777	1.980	2.132
mł.kl.G	321	360	453	477	587	435
kl.W	49	55	52	54	79	77
mł.kl.W	12	15	25	30	35	28

W związku z aktualnym stanem klaczy hodowlanych, corocznie zwiększa się również liczba urodzonych źrebiąt.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
klaczki G	600	696	734	871	998	1074
klaczki W	12	15	20	20	30	24
ogierki G	603	621	769	826	926	1050

2024 -03- 29
Wpłynęło dnia
L.dz. 2024-P-155
Podpis A. Peckiel

Stacjonarne próby dzielności klaczy śląskich w latach 2018 i 2019 odbywały się w Książu i w Klikowej. Zła sytuacja kadrowa w SO Książ uniemożliwiła w późniejszych latach organizację treningów i prób dzielności klaczy. Od roku 2020 trening oraz próba dzielności odbywają się jedynie w Klikowej. Ich organizatorem jest Fundacja „Klikowska Ostoja Polskich Koni”. Zarząd Fundacji przychylając się do sugestii Komisji Księgi i próśb hodowców, zorganizował w Klikowej w 2023 roku trzy nabory i próby dzielności, w których wzięło udział 47 klaczy rasy śląskiej. Co roku w treningu przygotowującym do próby dzielności, oprócz klaczy rasy śląskiej uczestniczą także klacze innych ras półkrwi.

	ZT klaczy	polowa klaczy	ZT ogiery	polowa ogiery
2018	33	27	25	0
2019	44	14	30	0
2020	17	4	0	37
2021	31	27	0	34
2022	25	45	0	46
2023	47		0	42

Jeżeli chodzi o ogiery czynne w hodowli koni rasy śląskiej, to ich stan utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi około 240 sztuk. Cała męska populacja bazuje na 8 rodach męskich. Średnia liczba klaczy przypadających na jednego kryjącego ogiera systematycznie wzrasta, od 14,19 w roku 2018 do 17,74 w roku 2023.

	Rejestr ogierów na sezon:					
Ród:	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CO	19	23	28	30	27	32
ED	84	83	90	90	88	90
ED-EN	55	49	51	49	46	47
ED-EV	22	25	27	29	31	32
ED-EI	6	8	11	11	10	10
ED-EL	1	1	1	1	1	1
GA	65	57	53	62	61	69
GI	35	35	38	38	42	50
L				1	1	1
RO	4	2	2	4	4	3
RU	18	23	27	27	26	32
XX	13	13	13	14	14	18
	238	236	251	266	263	295

	Rody w rejestrze ogierów 2023:													
Wiek:	CO	ED	EI	EL	EN	EV	GA	GI	L	RO	RU	XX	SUMA	%
do 5 lat	4	10	2		4	4	8	13			5	5	45	15,3
6-10 lat	14	22	4		8	10	13	16	1	2	17	6	91	30,8
11-15 lat	6	23	3		10	10	15	13			6	1	64	21,7
16-20 lat	6	24	1		18	5	24	8		1	1	5	69	23,4
21-25 lat	2	9		1	5	3	9				1	1	22	7,5
26-30 lat		2			2						2		4	1,4
31 lat i więcej		0											0	0,0
	32	90	10	1	47	32	69	50	1	3	32	18	295	100,0

Od 2020 roku organizowana jest ogólnopolska kwalifikacja ogierów rasy śląskiej do treningu zaprzęgowego oraz polowej próby dzielności. Odbывается się ona na terenie Toru Wyścigów Konnych we Wrocławiu i trwa dwa dni. Jest bardzo wnikliwa, w efekcie czego do treningu kwalifikuje się ok. 45% ogierów zgłoszonych do kwalifikacji. Oprócz ogierów poddawanych polowej próbie dzielności, Komisja corocznie uznaje kilka ogierów rasy śląskiej po alternatywnych próbach dzielności (Mistrzostwa Polski Młodych Koni, sport).

Chcąc zachować odrębność rasy, Komisja monitoruje indeks kościistości. Średni indeks za lata 2013 — 2019 wynosił 14,24 i wyróżnia rasę śląską wśród ras koni szlachetnych.

Komisja Księgi pracowała nad dostosowaniem programu hodowli koni rasy śląskiej do wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), jak również podmiotów kontrolujących polską hodowlę, działających przy MRiRW. Sprecyzowano także zapis dotyczący przeprowadzenia próby polowej i stacjonarnej klaczy i ogierów rasy śląskiej.

Wśród przepisów praktycznych obowiązujących od kwietnia 2020 wymienić należy zmianę zasad nadawania imion źrebiętom. Przy wystawianiu dokumentu identyfikacyjnego konia przyjmuje się zasadę, że pierwsza litera nazwy źrebięcia-klaczki jest taka sama, jak pierwsza litera nazwy matki, zaś pierwsza litera nazwy źrebięcia-ogierka jest taka sama jak pierwsza litera nazwy ojca. Nazwy koni rasy śląskiej są dwuczłonowe. Drugi człon nazwy, będący określeniem przynależności źrebięcia do linii męskiej, podawany jest w nawiasie.

Najważniejsze działania

- Ze spraw organizacyjnych dotyczących rasy koni śląskich należy wymienić odwołanie ogólnopolskiego czempionatu młodzieżowego w 2020 r. ze względu na zagrożenie chorobą arteritis, oraz rezygnację z organizacji treningu i próby dzielności klaczy w latach 2020-2021 w Księżu.
- Program hodowli koni rasy śląskiej zawiera możliwość przeprowadzenia próby polowej, podobnie jak ma to miejsce w rasach wierzchowych koni półkrwi.
- Komisja Księgi Stadnej dokonała analizy arkuszy oceny liniowej, które od lat tworzone są podczas kwalifikacji ogierów do ZT oraz polowej próby zaprzęgowej.
- W sprawach kadrowych należy wymienić zmianę Kierownika ZT w Klikowej - Pana Krzysztofa Rembowskiego zastąpił Damian Szeleś.
- Po dwóch latach przerwy, w roku 2021 r., zorganizowano krajowy czempionat młodzieży koni rasy śląskiej. Odbывается się on w miejscowości Biały Las koło Świdnicy. Komisja ocenia co roku ok. 50 sztuk młodzieży.

W omawianym okresie 2018-2024 sytuację w hodowli i możliwości sprzedaży koni rasy śląskiej Komisja Księgi Stadnej uważa za dobrą.

Członkowie Komisji Księgi w 2020 przeprowadzili szkolenie z wiedzy o rasie śląskiej dla pracowników Związków Okręgowych. Odbывается się ono w gospodarstwie Pana Tadeusza Andrysa w miejscowości Nowa Wieś.

W roku 2023 przeprowadzono egzamin dla pracowników Związków Okręgowych na uprawnienia wpisu do Księg. Egzaminatorami byli członkowie Komisji Księgi Stadnej, a sam egzamin odbył się w SO Książ. Uwagę Komisji zwrócił fakt, że konie w różnych grupach wiekowych, prezentowane do oceny przez egzaminowanych, były wzorowo przygotowane.

Konie śląskie cieszą się dużą popularnością wśród amatorów i zawodników w sporcie zaprzęgowym. Z powodzeniem startują w zawodach zaprzęgowych różnych klas w kraju i za granicą.

W MPMK w zaprzęgach w trzech kategoriach wiekowych w latach 2018-2023 startowały 52 konie rasy śląskiej.

Wielkim sukcesem polskiej hodowli było zdobycie w 2018 tytułu Mistrza Świata w zaprzęgach jednokonnym przez ogiera Sonet z powożącym Bartłomiejem Kwiatkiem.

W MŚMK 2021 na Węgrzech w miejscowości Mezöhegyes startowała liczna grupa koni rasy śląskiej. W grupie koni sześciolletnich wicemistrzem świata został ogier Tokaj-Ś (Ramzey — Toskania/ Rapid) hodowli Dariusza Śmichury. W grupie koni siedmioletnich mistrzem świata został wał. Ronceval (Awans — Rewia/ Lider) hodowli Agaty Paż. Uzyskał on tytuł ambasadora hodowli polskiej i wraz z Tokajem były uhonorowane na zawodach Cavaliada w Poznaniu.

Janusz Lawin

Przewodniczący Komisji Księgi Stadnej koni rasy śląskiej